

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Farmacoterapia	Código	750G01024	
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Núñez Fernández, Lucia	Correo electrónico	lucia.nunez@udc.es	
Profesorado	Núñez Fernández, Lucia	Correo electrónico	lucia.nunez@udc.es	
Web	https://campusvirtual.udc.gal/my/			
Descrición xeral	Nesta materia se busca que o alumno coñeza o uso dos fármacos na prevención e tratamento das enfermidades, cun mínimo de efectos indeseables tolerados polo doente.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A4	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos cuidados de enfermaría.
A5	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
A6	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
A38	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa nun equipo interdisciplinar.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C10	CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos a seu traballo ou vocación de unha forma profesional y posúan as competencias que solen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
C12	CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Descibir o uso e indicación de medicamentos e produtos sanitarios de prescripción colaborativa estandarizada.	A4	B2	C1
	A5	B4	C4
	A6	B5	C7
	A38		C10
			C12

Describir o uso e indicación de medicamentos e produtos sanitarios de prescripción colaborativa individualizada.	A4 A5 A6 A38	B2 B4 B5	C1 C4 C7 C10 C12
Identificar e valorar o uso e indicacións de medicamentos e produtos sanitarios de prescripción independente.	A4 A5 A6 A38	B2 B4 B5	C1 C4 C7 C10 C12

Contidos	
Temas	Subtemas
Farmacoterapia (prescripción independente, prescripción colaborativa individualizada, prescripción colaborativa estandarizada)	1. Farmacoterapia do sistema nervioso autónomo. 2. Farmacoterapia do sistema nervioso central. 3. Farmacoterapia da dor, inflamación e procesos neoplásicos. 4. Farmacoterapia do aparello dixestivo. 5. Farmacoterapia do aparello respiratorio. 6. Farmacoterapia do aparello cardiovascular, ril e hematoloxía. 7. Farmacoterapia das enfermidades infecciosas e parasitarias. 8. Farmacoterapia das enfermidades endocrinas, metabólicas e inmunolóxicas.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	C4 C7 C10	2	0	2
Sesión maxistral	A4 A5 A6 A38 B4 C4 C7	20	40	60
Obradoiro	A4 A5 A6 A38 B2 B4 B5 C1 C4 C7 C10 C12	20	40	60
Traballos tutelados	A4 A5 A6 A38 B2 B4 C1 C4 C7 C10 C12	1	19	20
Proba obxectiva	A4 A5 A6 A38 B2 B4 C1 C7 C10 C12	4	0	4
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Presentación da materia e revisión dos conceptos craves da Farmacoloxía.
Sesión maxistral	Exposición oral e con medios audiovisuais dos temas que compoñen o programa da materia.
Obradoiro	Sesións sobre os temas expostos na sesión maxistral co fin de aclarar puntos craves e/ou dúbidas dos alumnos. Combinaranse diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, casos clínicos, etc) a través do que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado
Traballos tutelados	Realizar un traballo tutelado que integre o coñecemento farmacolóxico seleccionando un fármaco e establecendo a importancia de ese coñecemento para a enfermaría.

Proba obxectiva	A proba obxectiva estará composta de dous partes: 1.) Presentación oral, no que se valorará de maneira obxectiva os contidos da materia e 2.) Proba de resposta múltiple: 50 preguntas con 5 respostas das cales só unha é correcta. Non se aplica factor de corrección polas respostas non acertadas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro Sesión maxistral Traballos tutelados	Durante as sesións maxistrais poderase expor as dúbidas que xurdan por teams. Posteriormente e vía correo electrónico tamén se poden expor dúbidas sobre os temas expostos en clase. Ademais en cada tema haberá un foro/chat para as dúbidas. Durante os talleres realizarase atención personalizada para resolver as dúbidas e problemas que lle xurdan ao alumno. Para a preparación da proba obxectiva, na apartado presentación oral do traballo tutelado, contarase coa axuda do profesor para elixir o contido que se vai a presentar.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Obradoiro	A4 A5 A6 A38 B2 B4 B5 C1 C4 C7 C10 C12	Puntúase a asistencia do alumno e o resultado das probas realizadas.	25
Proba obxectiva	A4 A5 A6 A38 B2 B4 C1 C7 C10 C12	A avaliación da proba obxectiva estará composta de dous partes: 1.) Presentación oral do traballo tutelado, supón o 35% da nota final e 2.) Proba de resposta múltiple, que supón o 40% da nota final: O alumno deberá realizar unha proba de 50 preguntas tipo test con resposta múltiple, unha correcta de entre 5 posibles. Non puntúa negativo. O aprobado (5) estará no 70% das respostas correctas, é dicir, o número de respostas correctas para aprobar é de 35. É necesario obter un aprobado no exame para poder sumar a puntuación ao resto da avaliación da materia. As respostas serán avaliadas unicamente na plantilla de respostas do examen.	75

Observacións avaliación

O sistema de cualificacións exprésase mediante cualificación numérica de acordo co establecido no art. 5 do Real Decreto 1125/2003 de 5 de setembro (BOE 18 de setembro), polo que se establece o sistema europeo de créditos e o sistema de cualificacións nas titulacións universitarias de carácter oficial e validez en todo o territorio nacional   Sistema de cualificacións: 0-4.9=Suspenso   5-6.9=Aprobado   7-8.9=Notable   9-10=Sobresaliente   9-10 Matrícula de Honra (Graciable)   Alumnos con matrícula a tempo parcial (deben mandar e-mail ao profesor indicando a súa situación ao principio do curso) e dispensa académica: a avaliación dos talleres realizarase pola entrega dos exercicios expostos en cada taller na plataforma moodle. A avaliación da proba obxectiva realizarase seguindo as indicacións desta guía. Nestes casos, a presentación oral da proba obxectivas será acordada co alumno/a sen ter que ser o día que lle corresponde.   Alumnos con segunda matrícula e posteriores (deben mandar e-mail ao profesor indicando a súa situación ao principio do curso): poden presentar dispensa académica e a avaliación dos talleres manterase da matrícula anterior. Poderase subir a nota volvendo realizar os exercicios expostos nos talleres nesa matrícula. A avaliación da proba obxectiva realizarase seguindo as indicacións desta guía.   Considerarase non presentado: aquel alumno que entregue menos do 50% dos exercicios expostos no taller e non realice a proba obxectiva.

Fontes de información

Bibliografía básica	1. Rang HP, Dale MM, Ritter JM, Flower RJ. Farmacología. 7ª ed. Madrid: Elsevier, 2012. 2. Flórez J. Farmacología Humana. 5ª ed. Barcelona: Masson, 2008. 3. Lorenzo-Velázquez B, Lorenzo Fernández P. Farmacología básica y clínica. 18ª ed. Madrid: Médica Panamericana, 2013. 4. Goodman & Gilman. Las Bases Farmacológicas De La Terapéutica. 13edición. McGraw Hill.
Bibliografía complementaria	1. Silvia Castells Molina, Margarita Hernández Pérez. Farmacología en enfermería. Madrid: Elsevier, 2012.2. Beatriz Somoza Hernández, María Victoria Cano González, Pedro Guerra López. Farmacología en enfermería: casos clínicos. Madrid: Médica Panamericana, 2012.3. Bruce D. Clayton, Michelle J. Willihnganz. Basic pharmacology for nurses. St. Louis: Elsevier/Mosby, 2013.4. Michael Patrick Adams, Leland Norman Holland, Jr., Paula Manuel Bostwick. Farmacología para enfermería: un enfoque fisiopatológico. Madrid: Pearson Prentice Hall, 2009.5. Judith Hopfer Deglin, April Hazard Vallerand. Guía farmacológica para profesionales de enfermería. México etc.: McGraw Hill , 2009.6. José Manuel Mosquera González, Pedro Galdós Anuncibay. Farmacología clínica para enfermería. Madrid: McGraw-Hill Interamericana, 2005.7. Antonio J. Valenzuela Rodríguez et al. Guía de intervención rápida de enfermería en farmacología. Madrid: Difusión Avances de Enfermería, 2004.8. Pradillo García, Piedad. Farmacología en enfermería. Madrid: Difusión Avances de Enfermería, 2003.9. José Manuel Mosquera González, Pedro Galdós Anuncibay. Farmacología clínica para enfermería. Madrid: McGraw-Hill Interamericana, 2001.10. Pacheco del Cerro, Enrique. Farmacología y práctica de enfermería. Barcelona: Masson, 2000.11. J. Ignacio de Ahumada Vázquez, M.ª Luisa Santana Falcón, José S. Serrano Molina. Farmacología práctica para las diplomaturas en ciencias de la salud: (enfermería, fisioterapia, podología): con Autoevaluación. Madrid: Díaz de Santos, 2002.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Farmacoloxía/750G01011

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Farmacoloxía/750G01011

Observacións

Es muy recomendable que el alumno haya superado la asignatura de Farmacología de segundo curso del grado. Na entrega de traballos recoméndase aos alumnos que o presenten no campus virtual. Os alumnos deben estar claros que a aplicación da normativa UDC sobre as situacións de plaxio será revisada polo profesorado. ADAPTACIÓN DA PRESENTIALIDADE Á SITUACIÓN EPIDEMIOLÓXICA:

Todas as actividades presenciais levaranse a cabo con asentos preasignados, con máscara, ventilación, non permitindo o consumo de alimentos e bebidas e asegurando que as medidas de prevención e hixiene do centro establecido e publicado en: <https://udc.es/es/fep/coronavirus/>.

No caso de que o grupo de ensinanza maxistral supere as indicacións da capacidade da aula, estableceranse grupos de ensino híbridos rotativos, onde os alumnos que non encaixen na aula seguirán a ensinanza de xeito telemático esa semana e presencialmente a seguinte. Sendo outro grupo a que o realiza de forma telemática, segundo a planificación establecida polo profesor da materia.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías